

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát
W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-1662/25-U
Sp. zn. ČŠIU-S-343/25-U

Název	Základní škola speciální, Bílina, příspěvková organizace
Sídlo	Kmochova 205/10, Pražské Předměstí, 418 01 Bílina
E-mail	zvsiaspc@quick.cz
IČO	61 515 761
Identifikátor	600 023 681
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Iveta Krzáková
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Kmochova 205/10, Pražské Předměstí, Bílina
Inspekční činnost na místě	8. 12. 2025 – 10. 12. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle příslušných školních vzdělávacích programů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Základní škola speciální, Bílina, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní jídelny. Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně názvu školy a k ukončení činnosti internátu.

V době inspekční činnosti škola poskytovala vzdělávání 71 žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, s různým stupněm mentálního postižení a kombinovanými vadami. Žáci jsou vzděláváni v oborech vzdělání Základní škola a Základní škola speciální podle příslušných školních vzdělávacích programů. Šest žáků má zpracovaný individuální vzdělávací plán. Vysoké procento žáků pochází z prostředí s nízkým socioekonomickým statusem a nízkou podporou rodiny ke vzdělávání.

Další informace o činnosti školy jsou dostupné na webových stránkách www.zsbilina.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka v koncepci rozvoje školy stanovila další směřování a záměry k rozvoji školy. Hlavním cílem je systematicky rozvíjet znalosti, dovednosti a návyky, které žákům umožní zapojení do praktického života s ohledem na jejich individuální možnosti. Důraz je kladen na adaptaci žáků na nové prostředí, upevňování sebeobsluhy a sociálních dovedností, vedení žáků k vzájemnému respektu a k pozitivnímu vztahu k práci. Stanovené cíle jsou naplňovány prostřednictvím realizace různorodých školních projektů, které vhodně rozšiřují vzdělávací nabídku školy. Na druhé straně se však i přes pravidelnou informovanost, organizaci setkání a společných akcí škole dlouhodobě nedaří výrazně zlepšovat spolupráci se zákonnými zástupci žáků.

Ředitelka školy uplatňuje delegující způsob řízení. Vytvořená organizační struktura umožňuje sdílení odpovědnosti za pedagogické a organizační procesy, na kterých se systematicky podílí zástupkyně ředitelky, vedoucí metodických sdružení a členové školního poradenského pracoviště. Rozdělení kompetencí mezi pedagogické pracovníky je účelné a posiluje flexibilitu interního komunikačního systému školy. Pro koordinaci vzdělávacího procesu jsou přínosná pravidelná jednání pedagogické rady a metodická sdružení, vhodně jsou doplněna pracovními poradami. Kontrolní činnost vedení školy je systematicky plánována a realizována prostřednictvím každodenního kontaktu se zaměstnanci školy a při řešení aktuálních záležitostí. Hospitační činnost ředitelky je pravidelnou součástí sledování kvality vzdělávání, její závěry jsou s pedagogy projednávány a slouží k vymezení oblastí vyžadujících zlepšení. Příležitostí ke zvýšení efektivity hospitační činnosti je cílené zaměření hospitací na používané výukové metody a organizační formy, podporu vyšší aktivity žáků a využití hospitačních zjištění pro efektivní plánování profesního rozvoje pedagogů.

Ředitelka považuje otevřenou komunikaci za důležitou součást řízení školy a deklaruje podporu vzájemné diskuze. V průběhu inspekční činnosti však někteří pedagogičtí pracovníci uváděli, že nemají možnost navrhnout vedení školy změny směřující ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu a nemohou bez obav vyjadřovat odlišné názory ke krokům vedení školy. Tato skutečnost nepříspěvá k vytváření příznivého pracovního prostředí a zkvalitňování vzdělávací činnosti.

Pedagogický sbor je stabilní a převážná většina učitelů je odborně kvalifikovaná. Během sledované výuky neměla nekvalifikovanost některých vyučujících vliv na kvalitu poskytovaného vzdělávání. Profesní růst začínajících učitelů je vhodně podporován

prostřednictvím uvádějících učitelů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je cíleně zaměřeno na aktuální potřeby školy, některé vzdělávací akce jsou organizovány pro celý pedagogický sbor, přesto se jejich přínos v hospitované výuce projevil pouze částečně. Učitelé sdílejí výukové materiály a profesní zkušenosti, avšak vzájemné hospitace nejsou ve škole systematicky realizovány, což omezuje přenos efektivních pedagogických postupů do výuky.

Poradenské služby školního poradenského pracoviště jsou poskytovány v souladu s jeho programem, který zajišťují výchovná poradkyně a školní metodička prevence. K systematické práci pracoviště přispívá funkční spolupráce s ostatními učiteli a asistenty pedagoga.

Škola disponuje odpovídajícím počtem kmenových a odborných učeben, tělocvičnou a zahradou. Postupně jsou obnovovány a doplňovány učební pomůcky a didaktická technika v souladu se zaměřením školy. Materiální a prostorové podmínky školy však nejsou ve všech ohledech dostatečné vzhledem ke speciálním vzdělávacím potřebám žáků, v některých třídách chybí vhodné zázemí a vybavení pro relaxaci žáků. Omezené jsou i možnosti aktivního odpočinku během přestávek, které neumožňují dostatečné pohybové uvolnění žáků. Přesto je patrná snaha školy vytvářet příjemné a podnětné prostředí prostřednictvím prezentace prací žáků ve třídách a na chodbách školy a vytvářením funkčně upravených prostor v odborných učebnách pro realizaci výuky a zájmových aktivit.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitované výuce obou sledovaných oborů vzdělání lze velmi kladně hodnotit spolupráci učitelů s asistenty pedagoga, která byla ve všech zhlédnutých hodinách efektivní a prospěšná zejména v individuální podpoře žáků při učení a v udržení pozornosti nebo při sebeobslužných činnostech. V závěru hodin docházelo ke shrnutí učiva ze strany učitele a žáci vyjadřovali spokojenost s průběhem aktivit. Pouze v některých hodinách byl žákům poskytnut prostor k sebehodnocení a k vyhodnocení stanoveného cíle, které přispělo k reflexi dosažených výsledků. Vzájemné hodnocení mezi žáky zaznamenáno nebylo.

Vyučovací hodiny v oboru vzdělání základní škola byly připravené a strukturované, přičemž v jejich úvodu byli žáci seznámeni se vzdělávacím cílem, tématem či průběhem hodiny, což napomáhalo k jejich lepší orientaci v probíraném učivu. Výuka byla převážně zaměřena na naplňování vědomostních cílů, zatímco aktivity podporující rozvoj klíčových kompetencí, zejména v oblasti osobnostního a sociálního rozvoje, komunikace, spolupráce a řešení problémů byly zařazovány spíše okrajově a nesystematicky. Důraz byl kladen na procvičování a upevňování učiva, žákům bylo předkládáno učivo bez možnosti výběru a vlastní volby. Míra aktivizace žáků se v jednotlivých hodinách lišila. Často převládal frontální způsob práce doplněný řízeným rozhovorem vedeným učitelem a samostatnou prací žáků. Ke střídání činností docházelo pouze výjimečně. V průběhu většiny sledovaných hodin setrvali žáci na svých pracovních místech, což snižovalo jejich zájem a vedlo k nárůstu únavy a nesoustředěnosti. Ani při zařazení skupinové práce nebo práce ve dvojicích nedošlo k výraznějšímu zvýšení aktivity žáků, jejich spolupráce zůstávala spíše omezená, a to i přes průběžnou individuální pomoc a povzbuzování ze strany pedagogů. Propojování učiva s reálnými životními situacemi bylo využíváno ojediněle. Žáci a učitelé měli k dispozici převážně učebnice, pracovní sešity, listy a kartičky, přičemž možnosti názornosti a diferenciací výuky nebyly vždy plně využity. Učitelky průběžně ověřovaly pochopení zadaných úkolů, na jejich splnění poskytovaly žákům dostatečný časový prostor. Pozitivně byly hodnoceny dílčí pokroky žáků, což výrazně podporovalo učební proces.

Příklad velmi dobré praxe představovala hodina dějepisu, ve které učitelka cíleně rozvíjela kritické myšlení žáků, vedla je k vyvozování závěrů a vyhledávání informací z různých zdrojů a systematicky podporovala diskuzi. Didakticky správně a efektivně byla vedena hodina tělesné výchovy, v níž byli žáci po celou dobu aktivní. Učitelka společně s asistentkou pedagoga vhodně motivovala žáky a účelně zařazovala prvky rehabilitační tělesné výchovy. Zdařilá byla hodina spojených předmětů se žáky různých ročníků prvního stupně, kdy vzdělávací obsah a obtížnost úkolů byly výrazně diferencovány s ohledem na konkrétní potřeby každého žáka. Vyučující vhodně propojovala výuku s praktickými znalostmi využitelnými v dalším životě žáků. Účelná motivace, využívání poutavých pomůcek a střídání činností příznivě ovlivňovalo jejich pozornost.

Výuka ve třídě základní školy speciální byla vysoce individualizovaná s ohledem na rozdílné schopnosti, potřeby a tempo jednotlivých žáků, avšak míra uplatňování zásad strukturované výuky, které by přispěly k přehlednosti a jistotě žáků, byla nízká. Vyučující vytvářeli u žáků správné pracovní návyky, rozvíjena byla jemná motorika, samostatnost a sebeobsluha. Využití didaktických pomůcek kladně ovlivňovalo kvalitu vzdělávání. Žáci na zadaných úkolech pracovali se zájmem a projevovali uspokojení a radost. V případě potřeby využívali žáci k relaxaci odpočinkovou místnost v blízkosti kmenové třídy, což přispívalo k udržení jejich pracovního výkonu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni prostřednictvím žákovských knížek, při třídních schůzkách, individuálních konzultacích či telefonicky.

Pedagogové získávají podklady pro hodnocení soustavným sledováním individuálního pokroku žáků, jejich aktivity v hodinách, spolupráce a pomocí krátkých písemných prací. Hodnocení výsledků vzdělávání je realizováno prostřednictvím klasifikace nebo doplněno slovním hodnocením. Žákům základní školy speciální je poskytováno slovní hodnocení, které vhodně vystihuje aktuální úroveň výkonu žáka vzhledem k stanoveným cílům vzdělávání a jeho individuálním možnostem, přičemž zároveň naznačuje způsoby zlepšení a upozorňuje na oblasti, na kterých můžou žáci dále pracovat. V hodnocení učitelé cíleně uplatňují prvky formativního hodnocení. Motivační funkci plní čtvrtletní slovní hodnocení udělované všem žákům.

Školní poradenské pracoviště systematicky zajišťuje podporu žáků a realizuje činnosti v oblasti primární i sekundární prevence rizikového chování. Efektivní pomoc spočívá ve včasné informování jednotlivých vyučujících o vzdělávacích potřebách žáků, aplikaci vhodných výukových a hodnoticích postupů a důsledném dodržování doporučení odborných pracovišť. Škola se dlouhodobě potýká s vysokou mírou omluvené i neomluvené absence, která se v posledních třech letech výrazně zvýšila. U téměř pětiny žáků přesahuje absence 50 % vyučování, což má zásadní dopad na jejich vzdělávací výsledky a v některých případech vede k opakování ročníku. Nabízeny jsou konzultace a doučování, škole se však nedaří dostatečně motivovat žáky k jejich využívání. Dalším nástrojem k zajištění docházky je systematické sledování a vyhodnocování absence, uplatňování individuálních výchovných plánů, jednání se zákonnými zástupci žáků a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními. V případě potřeby je navázán kontakt s terénním pracovníkem, orgánem sociálně-právní ochrany dětí, městskou policií, Policií ČR a neziskovými institucemi.

Přestože škola přijímá řadu podpůrných opatření zaměřených na kontrolu a řešení absence, uplatňuje nastavené postupy a usiluje o systematické zmírňování dopadů málo podnětného

rodinného zázemí žáků, nedaří se dosáhnout žádoucí účinnosti zejména v oblasti pravidelné docházky žáků. Tento stav výrazně omezuje možnosti školy ovlivnit vzdělávací výsledky a celkový pokrok žáků.

V průběhu školního roku dochází k častým změnám ve složení tříd v souvislosti se stěhováním a přestupy žáků z jiných škol, včetně žáků přicházejících se zkušeností se školním neúspěchem. Tyto změny mají dopad na třídní klima a vztahy v kolektivech, na což pedagogové reagují realizací preventivních a adaptačních aktivit zaměřených na práci se třídou. K upevnění vzájemných vztahů a sociálnímu rozvoji žáků škola organizuje kulturní akce a exkurze, avšak účast žáků je dlouhodobě nízká. K předcházení rizikového chování škola průběžně pořádá besedy na nejrozličnější témata ve spolupráci s městskou policií.

Nedostatečná spolupráce a zájem zákonných zástupců o školní docházku jejich dětí se promítají do malé motivace žáků k dalšímu vzdělávání. Škola poskytuje žákům metodickou i praktickou podporu při volbě střední školy, včetně pomoci s podáváním přihlášek, účasti na veletrzích vzdělávání a besed na úřadu práce, přesto je reálný nástup a setrvání absolventů na středních školách spíše ojedinělý.

Atraktivní formou zpracovaných školních projektů jsou žáci vedeni k pocitu sounáležitosti se školou, seznamují se s národními tradicemi a dějinami a zároveň si rozvíjejí občanské a kulturní kompetence prostřednictvím zapojení do praktických aktivit. Cíleně je podporováno environmentální vzdělávání a další aktivity ve spolupráci s externími organizacemi. Škola na kvalitní úrovni rozvíjí vztah žáků k životnímu prostředí, zdravému životnímu stylu a jejich dovednosti uplatnitelné v praktickém životě. Žáci jsou motivováni k činnostem, v nichž jsou s ohledem na své předpoklady úspěšní. Zejména mladší žáci mají zájem o nabízené volnočasové aktivity zaměřené na sport a o pravidelná tematicky zaměřená tvořivá odpoledne. Škola tak vytváří plnohodnotnou náhradu za školní družinu a vede žáky ke smysluplnému trávení volného času.

Práce žáků jsou vystavovány ve výstavní síni města a při konání tvůrčích dílen. Organizována jsou vystoupení žáků pro seniory. Škola se účastní spolu s partnerskou školou tvořivých a sportovních soutěží, což vytváří vhodný základ pro další rozvoj spolupráce i s dalšími školami s obdobným vzdělávacím prostředím, zejména v oblasti systematické výměny zkušeností a profesního rozvoje vedení školy.

Závěry

Vývoj školy

- Činnost internátu byla ukončena ke dni 31. 7. 2025.
- Od školního roku 2025/2026 byla provedena změna názvu školy.
- Došlo k nárůstu počtu žáků s těžším postižením.
- Zkvalitnilo se slovní hodnocení žáků na vysvědčení.
- Pokračuje cílené zapojování žáků do projektových činností školy.
- Přetrvává nedostatečné uplatňování efektivních vzdělávacích metod k aktivizaci žáků.

Silné stránky

- Efektivní spolupráce učitelů s asistenty pedagoga podporuje naplňování vzdělávacích potřeb žáků a přispívá k jejich optimálnímu rozvoji. (6. 2)
- Realizace celoročních školních projektů a širokého spektra zájmových aktivit přispívá k rozvoji gramotností a sociálních dovedností žáků. (6. 3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Metodická podpora poskytovaná pedagogům není dostatečně účinná a nepřispívá ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání v oblasti aktivizujících metod výuky a podpory žáků v rozvoji hodnoticích dovedností. (2. 3)
- Nedostatečné využívání aktivizačních metod a organizačních forem výuky snižuje míru zapojení žáků do vzdělávacích činností. (4. 2)
- Nepravidelně využívaná reflexe vzdělávacích cílů neumožňuje pedagogům ani žákům získat účinnou zpětnou vazbu o míře zvládnutého učiva. Žáci nejsou systematicky vedeni k rozvoji hodnoticích dovedností. (4. 3)
- Vysoká míra absence žáků výrazně omezuje možnost systematické práce se žáky, sledování jejich individuálního pokroku a má přímý dopad na jejich vzdělávací výsledky. (5. 1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Posílit cílenou metodickou podporu pedagogů se zaměřením na rozvoj a praktické uplatňování aktivizujících metod výuky. Využívat vzájemné hospitace, jejich prostřednictvím sdílet profesní zkušenosti pedagogů a dále je uplatňovat v praxi.
- Rozšířit a zkvalitnit využívání pestrých metod a organizačních forem výuky, které podporují činnostní učení a aktivní zapojení žáků, a to s ohledem na individuální vzdělávací možnosti žáků. Na tuto oblast následně cílit další vzdělávání pedagogů.
- Systematicky začleňovat reflexi vzdělávacích cílů v závěru hodiny ve vztahu k učebnímu pokroku žáků. Vést žáky k rozvoji hodnoticích a sebehodnoticích dovedností odpovídajících jejich schopnostem a možnostem. Vytvořit pro žáky relaxační místa k odpočinku.
- Přijmout efektivní opatření ke zvýšení docházky žáků. Využít spolupráci se školou, která úspěšně řeší problematiku vysoké absence žáků, převzít ověřené postupy do vlastní praxe s průběžným vyhodnocováním jejich účinnosti. Zvážit posílení školního poradenského pracoviště o pozici sociálního pedagoga.
- Systematicky podporovat otevřenou profesní komunikaci napříč pedagogickým sborem, vytvořit pravidelný prostor pro sdílení názorů a návrhů pedagogů. Využívat zpětnou vazbu pedagogů jako nástroj ke zkvalitňování spolupráce a naplňování rozvojových cílů školy, vyhodnocovat klima školy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje č. j.: 62/2001 (ze dne 11. 1. 2023) včetně příloh a dodatků
2. Jmenování ředitelky školy s účinností od 1. 8. 2013 včetně informace o pokračování na vedoucím pracovním místě ředitelky od 1. 8. 2025
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (ze dne 1. 12. 2025)
4. Souhlas Krajského úřadu Ústeckého kraje se zřízením 8 tříd podle § 16 odst. 9 školského zákona ve školním roce 2025/2026
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Krok za krokem III/2023 s motivačním názvem „Řekni mi a já zapomenu, ukaž mi a já si zapamatuji, nech mne to udělat a já pochopím.“ s platností od 1. 9. 2023
6. Školní vzdělávací program Cesta pro každého pro obor vzdělání základní škola speciální – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením s motivačním názvem „Svět je jen velká skládačka složená z mnoha dílů. Všichni, i ty, jsi jeho součástí.“ včetně přílohy pro vzdělávání žáků s těžkým postižením a postižením více vadami s platností od 1. 9. 2015
7. Koncepce rozvoje školy na období 2025-2031
8. Školní řád s účinností od 1. 9. 2024 včetně přílohy č. 1
9. Organizační řád s účinností od 1. 9. 2025
10. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekční činnosti včetně osvědčení z dalšího vzdělávání
11. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní roky 2024/2025 a 2025/2026
12. Školní matrika, školní roky 2024/2025, 2025/2026 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
13. Záznamy z pedagogických rad, školní roky 2024/2025 a 2025/2026 k termínu inspekční činnosti
14. Plán kontrolní a hospitační činnosti, školní roky 2024/2025 a 2025/2026 k termínu inspekční činnosti
15. Hospitační záznamy, školní roky 2024/2025 a 2025/2026 k termínu inspekční činnosti
16. Rozvrhy vyučovacích hodin, školní rok 2025/2026
17. Dokumentace k oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků vedená k datu inspekční činnosti
18. Třídní knihy, školní roky 2024/2025, 2025/2026 k termínu inspekční činnosti (vzorek)

19. Plán environmentální výchovy na školní roky 2024/2025 a 2025/2026
20. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2024/2025
21. Inspekční zpráva České školní inspekce č. j.: ČŠIU-1138/22-U (ze dne 22. 12. 2022)
22. Webové stránky školy <https://www.zsbilina.cz>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Pešková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Stanislava Kudrmannová, školní inspektorka

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

5. 1. 2026